

PLIVINI dezinficijensi u borbi protiv bolničkih infekcija

Irena Severin

*PLIVA d.d., Dijagnostika, dezinficijensi, dijalizatori i otopine
10000 Zagreb, Vukovarska 49*

DEZINFEKCIJA podrazumijeva niz postupaka kojima se uništavaju, inhibiraju ili uklanjaju vegetativni oblici mikroorganizama, ali ne nužno i bakterijske spore.

Pritom se ne uništavaju svi mikroorganizmi, nego se njihov broj smanjuje do razine kada više nisu opasni za ljudsko zdravlje. Kemijska sredstva koja se primjenjuju tijekom dezinfekcije nazivaju su DEZINFICIJENSI.

Dezinfekcija što se provodi na živom tkivu, na površini tijela i na sluznicama zove se ANTISEPSA, a kemijska dezinfekcijska sredstva koja se pri tome primjenjuju ANTISEPTICI.

Dezinfekcija je davno znani postupak. Doživljavala je brojne promjene. U vrijeme otkrića patogenih mikroorganizama kao uzročnika zaraznih bolesti postupci antiseptice i dezinfekcije imali su veliko značenje. U eri antibiotika i kemoterapeutika interes za dezinfekciju znatno se smanjio. Međutim, sve veća pojava rezistencije patogenih mikroorganizama, koji ujedno postaju i važni uzročnici bolničkih infekcija, ponovno je pokrenula interes za postupke dezinfekcije.

Nadalje, dezinfekcija je metoda izbora za suzbijanje intrahospitalnih infekcija, kao i pravi postupak racionalizacije i štednje antibiotika. To zapravo znači da patogene klice u organizmu treba suzbiti antibioticima, a uzročnike u okolini pravilno izabranim dezinficijensima. Pravilnom primjenom ciljane dezinfekcije može se pridonijeti preventivi bolničkih infekcija i tako uštedjeti novac, radno vrijeme zdravstvenih djelatnika i nepotrebnu antibiotsku terapiju. Iz tog razloga neobično je važno poznavati mikrofloru u svojem bolničkom okruženju i mikrobicidnost pojedinog dezinficijensa.

Prema svojoj antimikrobnoj aktivnosti dezinficijensi se dijele u kategorije:

Dezificijensi visokog stupnja djelotvornosti

razaraju ili inaktiviraju sve mikroorganizme, uključujući i bakterijske spore.

- glutaraldehidi
- peroctena kiselina
- vodikov peroksid

*Slika 1. Program
dezinficijensa*

Dezinficijensi srednjeg stupnja djelotvornosti

uništavaju većinu bakterija, uključujući *M. tbc.* i većinu gljivica. Oni inaktiviraju većinu virusa i neke bakterijske spore.

- iodoformi
- etilni ili izopropilni alkoholi
- natrijev hipoklorit (1: 10)
- klorni preparati
- fenoli
- vodikov peroksid

Dezinficijensi niskog stupnja djelotvornosti

uništavaju većinu bakterija i neke gljivice te inaktiviraju neke viruse. Nisu pouzdani u uništavanju *M. tbc.* ili bakterijskih spora.

- kvartarni amonijevi spojevi
- natrijev hipoklorit (1: 128)

Isto tako postoji klasifikacija prostora i uvjeta s obzirom na rizik prenošenja infekcija

Prostori visokog rizika

- operacijska sala
- JIL (jedinice intenzivnog liječenja)
- odjeli za opekline
- odjeli s imunokompromitiranim bolesnicima
- laboratoriji (biokemijski, mikrobiološki,
- transfuziološki)

Prostori srednjeg rizika

- ambulante
- bolesničke sobe
- ostali dijagnostički laboratoriji

Prostori niskog rizika

- čekaonice
- bolnički hodnici

U većini bolnica postoje komisije za sprečavanje bolničkih infekcija čiji su članovi liječnici i sestre. Oni su izravno uključeni u program kontrole infekcija, te određuju Listu dezinficijensa i izrađuju planove dezinfekcije.

PLIVA DDDI ima u svojoj organizaciji četiri programa. Program **DEZINFICIJENSI**, **DIJAGNOSTIKA**, **DIJALIZA** I **INFUZIJE**.

PROGRAM DEZINFICIJENSI obuhvaća proizvode koji se upotrebljavaju u zdravstvenim ustanovama kao program izbora u borbi protiv bolničkih infekcija. Bolničkih infekcija ima u svakoj stacioniranoj zdravstvenoj ustanovi u

svijetu i veliki su dodatni problem u liječenju bolesnika. Učestalost ovisi o brojnim faktorima, a najčešći uzrok su nedostatni ili loše provedeni preventivni postupci, tj. pranje ruku. Upravo ruke zdravstvenih radnika imaju važnu ulogu u prijenosu i širenju nepoželjnih i štetnih mikroorganizama, te čine najvažniji faktor u širenju bolničkih infekcija. Budući da se ruke ne mogu sterilizirati, jedini je način dezinfekcija kemijskim sredstvima. PLIVA u svom programu dezinficijensa ima paletu proizvoda pod zajedničkim nazivom PLIVASEPT, koji se uspješno upotrebljavaju za rješavanje svih pitanja vezanih uz higijenu ruku. Riječ je o sljedećim proizvodima:

PLIVASEPT PJENUŠAVI
 PLIVASEPT BLUE
 PLIVASEPT TINKTURA
 PLIVASEPT GLUKONAT
 PLIVASEPT ANTISEPTIČKA KREMA
 PLIVASEPT OPSTETRIČKA KREMA.

Osnovna aktivna tvar svih PLIVASEPT proizvoda je klorheksidin glukonat. Klorheksidin i njegove soli su zbog svojih izvanrednih značajki antimikrobni agensi koji se nalaze vrlo blizu pojma idealni antiseptik.

PLIVASEPT proizvodi su antiseptici izbora za sprečavanje bolničkih infekcija jer su:

- djelotvorni protiv velikog broja gram-pozitivnih i gram-negativnih bakterija
- zadržavaju aktivnost i u prisutnosti organskih tvari
- ne nadražuju kožu i ne izazivaju alergijske reakcije
- neznatno su toksični
- jednostavno se primjenjuju
- otopine su djelotvorne u vrlo niskim koncentracijama (0,05 - 0,13 %); stoga su ekonomični i ne ugrožavaju čovjekovu okolinu
- djelotvornost nastupa brzo (15 sekundi) i traje dugo (6 sati)

PLIVASEPT proizvodi primjenjuju se za higijensko pranje i dezinfekciju ruku, za kirurško pranje i dezinfekciju ruku, za dezinfekciju operacijskog polja, za ispiranje i dezinfekciju rana, sluznica i opekline, u ginekologiji prije i poslije terapijskih i eksplorativnih zahvata.

PLIVASEPT proizvodi imaju široko područje uporabe. Osim uporabe u bolnicama i ambulantama, prikladni su za uporabu u patronaži, u kućnim posjetima, u hitnoj pomoći, u veterinarskoj medicini i sličnim djelatnostima.

Uz proizvode iz PLIVASEPT palete u programu dezinficijensi važno mjesto imaju i dezinficijensi za površine (podovi, zidovi, namještaj) te dezinficijensi za instrumente, pribor i aparate u dijalizi.

Odgovarajući na potrebe zdravstvenih radnika i pacijenata, PLIVA DDDI - program DEZINFICIJENSI osim kvalitete proizvoda, omogućava trajnu edukaciju svojih korisnika, te na taj način sudjeluje u stalnoj borbi protiv bolničkih infekcija.